

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

44

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-23-0

2003 11 10

9395458

BRNO 2003

280, -

PŘEHLED VÝZKUMŮ 44

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del Maschio
Na titulním listě:	Středověký hrádek Vratěnin, okr. Znojmo. Foto: Miroslav Bálek
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

© 2003 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

na o síle 4 cm (obr. 7). Jedná se o jeden z mála pravěkých objektů dokládající pravěké osídlení tohoto prostoru.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Rokytná (Bez. Znojmo). „Bebauter Teil der Gemeinde“. Velaticer/Podolí-Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

SLATINICE (okr. Olomouc)

„Trávnky“. Nitranská. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V poloze „Trávnky“, cca 0,5 km V od Slatinic, byly počátkem měsíce října 2002 zahájeny úpravy terénu pro zamýšlenou průmyslovou zónu. Po hrubé skrývce ornice se na podomíchní vrstvě vyrýsovaly tmavší zásypy několika objektů. Část plochy z celkové rozloze 1,5 ha se podařilo začistit UDS, a to v místech největší koncentrace archeologických objektů. Přibližně uprostřed odhumusné plochy jsme identifikovali skupinu 22 obdélých zásypů, které signalizovaly přítomnost pohřebiště. To bylo ve dnech 9.-17. 10. společně s ostatními objekty prozkoumáno.

Vesměs obdélne hrobové jámy se zaoblenými rohy byly orientovány delšími osami převážně ve směru SSV-JJZ. Čistě

poledníkovou orientaci měly pouze tři hroby. Pohřbení leželi ve skrčené poloze, a sice ženy na levém boku hlavou k SSV a muži na pravém boku hlavou k JJZ. Skelety pohřbených jsou vesměs velmi dobře zachované.

Výbava hrobů byla poměrně chudá a tvořila ji keramika, často i neúplné nádoby byly vyzvednuty pouze z 9 hrobů, zeleně patinované kovové ozdoby, kostěná šídla, pazourkové čepele a šipky, drobná ploché korálky vykroužené ze schránek škeblí a fajánsové korálky. Keramika nese výraznou pečeť únětické kultury (obr. 8). Na první pohled je zřejmé, že se jedná o pohřebiště s výraznými prvky nitranské skupiny, ale již s nepřehlédnutelnými vlivy kultury únětické.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Slatinice (Bez. Olomouc). „Trávnky“. Nitra-Kultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

SVATOBOŘICE-MISTRŮN (k. ú. Mistrůn, okr. Hodonín)

Ulice U Školy. ÚK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V měsíci květnu 2002 proběhly v ulici U Školy v části obce Mistrůn zemní práce související s výstavbou rodinného domku. Na ploše určené k vlastní stavbě byla provedena mechanická skrývka nadloží a vyhloubeny základové rýhy. Byly zde zjištěny zbytky sídlištního objektu, který byl následně ovzorkován a zdokumentován. Na ZM 1:10 000, list 34-22-07, jej najdeme v okolí bodu určeného souřadnicemi 150 mm od Z s.č. a 208 mm od J s.č. Na základě získaného archeologického materiálu (keramika, zvířecí kosti, uhlíky) jej můžeme datovat do únětické kultury. Pozoruhodným nálezem je keramická hrudka s otisky prstů.

Martin Hložek, FF MU Brno

Resumé

Svatobořice-Mistrůn (Kataster Mistrůn, Bez. Hodonín). „Straže U Školy“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

TVOŘIHRÁZ (okr. Znojmo)

„V loukách“. Velatická/podolská fáze SDPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V prosinci 2001 – březnu 2002 probíhal záchraný výzkum na přívodním kabelu a ÚPS v intravilánu obce. Podloží bylo v poloze „V loukách“ tvořeno šterkovou pravoběžnou terasou řeky Jevišovky s nadmořskou výškou kolem 210 m n. m. Intenzivní osídlení, které reprezentuje 14 pravěkých objektů bylo zjištěno na trati „V loukách“, kde byl v letech 1990 a 1991 proveden zjišťovací výzkum hrobů kultury se zvoncovitými poháry. Zjištěné objekty lze na základě sporadického archeologického materiálu rámcově datovat do průběhu doby bronzové, pravděpodobně do období velatické či podolské fáze SDPP.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Obr. 8. Slatinice (okr. Olomouc). „Trávnky“. Nitranské pohřebiště, hrob č. 20.
Slatinice (Bez. Olomouc). „Trávnky“. Gräberfeld der Nitra Kultur, Grab Nr. 20.

Resumé

Tvoříhráz (Bez. Znojmo). „V loukách“. Velaticer/Podolí – Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

VĚROVANY (okr. Olomouc)

„Padělky“. Doba bronzová. Sídliště a pohřebiště. Záchranný výzkum.

V měsíci březnu 2002 byl proveden záchranný archeologický výzkum na stavbě VTL plynovodu Klotovice – Rokytice v úseku mezi obcemi Klotovice a Citov, při kterém byly prozkoumány či ovzorkovány 2 desítky archeologických objektů a pozůstatky tří hrobů. Úsek plynovodu s archeologickými nálezy se nacházel v prostoru ploché vyvýšeniny obtékané od západu říčkou Blatou a od východu řekou Moravou. Oba vodní toky jsou v těchto místech od sebe vzdáleny 3 km. Zatímco západní svahy vyvýšeniny zvolna klesají do Blatské nivy, sestup k řece Moravě je daleko strmější. V obou případech je výškový rozdíl mezi nivou a návrším cca 5-6 m.

Nálezy se koncentrovaly na třech místech dotčených stavbou plynovodu.

1. Na západní straně návrší, v polní trati „Lužák“, byly prozkoumány 2 sídlištní objekty datované nečetnou keramikou do mladohradištního období.

2. Druhá lokalita se nachází v západní části polohy „Padělky“, mezi silnicí vedoucí z Tovačova do Dubu nad Moravou a polní cestou směřující z okraje Věrovan jižním směrem ke kříži v polích. Na jižním svahu vyvýšeniny byly odkryty zbytky dvou hrobů, z nichž pouze jeden se podařilo na základě získané keramiky bezpečně datovat do kultury se šňůrovou keramikou. V případě druhého hrobu se dochoval neúplný skelet nedospělého jedince se zbytky spirály zhotovené z tenkého, zeleně patinovaného drátu. Podle charakteru šperku se jedná s největší pravděpodobností o pohřeb ze starší doby bronzové.

3. Zbývající východní část návrší byla osídlena v průběhu téměř celého pravěku. Dokládají to nálezy z období neolitu (LnK a MMK), z doby bronzové (věteřovská skupiny) a z doby halštatské (kultura platěnická). Většina z prozkoumaných objektů představuje běžné sídlištní jámy, jako jsou zásobnice, sklípky, hliníky či kůlové jamky. Stopy opevnění nebyly pozorovány. Pozůstatky jednoho hrobu lze na základě orientace (Z-V) a mělkého uložení spojit s mladohradištním obdobím.

K velmi zajímavému objevu došlo na pokraji Středomoravské nivy, kde byly zachyceny zbytky dřevěné konstrukce,

pravděpodobně mostu, vedoucího kdysi přes dnes již neexistující rameno či původní koryto řeky Moravy. Na dně 35 m širokého koryta byly v pravidelných rozstupech nacházeny zbytky zahrocených dřevěných pilotů (kruhového i pravouhlého průřezu) společně s vodorovnými fošnami. V okolí kůlů se nacházela ložiska černé hlíny s mazanicí, která vizuálně odpovídala výplni některých platěnických objektů z okraje terasy. Ve vybagrované zemině se však našly výhradně zlomky středověké keramiky ze 14. až 15. století.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Větrovany (Bez. Olomouc). „Padělky“. Bronzezeit. Siedlung u. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (okr. Vyškov)

Hybešova ulice (bývalá Markova cihelna). KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavbou bytových jednotek v místech bývalé Markovy cihelny ve Vyškově bylo porušeno sídliště z pozdní doby bronzové, ze kterého se podařilo zdokumentovat 7 objektů. Lokalita se nachází na SV okraji města mezi železniční tratí Brno-Přerov a silnicí Vyškov-Ivanovice na Hané v nadmořské výšce 250 m n. m. V letech 1932-1962 zde probíhaly archeologické výzkumy, které odkryly přes 160 pravěkých a raněstředověkých sídlištních objektů a hrobů. Záchranné akce zde s přestávkami pokračují až dodnes. Jde o velmi bohatou lokalitu s doklady prakticky nepřetržitého osídlení od počátku mladší doby kamenné do období raného středověku. Z objektů zjištěných v r. 2002 lze 3 klasifikovat jako odpadní jámy, 1 zásobní a 2 jako báze kůlových jamek či částí přemístěné kulturní vrstvy. Materiál z objektů dovoluje rámcově zařazení do období popelnicových polí, pouze z obj. 7 pochází zdobené zlomky keramiky umožňující přesnější datování do slezské fáze KLPP. Všechny objekty obsahují podobný materiál, který by svědčil o jejich současnosti.

Zuzana Baarová, Muzeum Vyškovska

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov). Hybešova Straže. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.